Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

факультет іноземних мов
(назва інституту/факультету)

Кафедра **англійської мови**
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
(вкажіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

HISTORY OF THE ENGLISH LANGUAGE
(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»
(назва програми)

Спеціальність 035 Філологія
(вказати: код, назва)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)

факультет іноземних мов
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання англійська
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: к.ф.н., доц. Соловйова О.В.
(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) http://english.chnu.edu.ua/?page_id=468&lang=en
Контактний тел. **+380503748110**

E-mail: **o.solovyova@chnu.edu.ua**

Сторінка курсу в Moodle https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1552

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

2023-2024 нр

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна формує професійні (лінгвістичні) компетентності майбутніх філологів іноземної мови та літератури (англійської), а саме, знання історії розвитку сучасної англійської мови та основні принципи еволюції морфологічної, лексичної та фонетичної систем.

2. Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з історією розвитку англійської мови, соціальними та політичними змінами у країні і розвитком культури; формування розуміння різних рівнів мови у діахронії. Специфіка курсу полягає в його орієнтованості на висвітлення теоретичних питань граматичних характеристик англійської мови, лексичних та фонетичних особливостей на різних етапах становлення мови.

3.

Пререквізити. Для ефективного засвоєння дисципліни здобувач вищої освіти має вивчити до початку курсу такі предмети:

Основна іноземна мова;

Вступ до мовознавства;

Вступ до спец. філології;

Латинська мова;

Лексикологія англійської мови.

Постреквізити: Лінгвокраїнознавство основної мови, Національна література країни, мова якої вивчається, Теоретична фонетика

5. Завдання:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.

Результати навчання

знати: ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

вміти: ПР 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни **Історія основної іноземної мови**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	6	3	90	2	15		15		60		іспит
Заочна	3	6	3	90	2	6				84		іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми практичних занять	**Змістовий модуль 1**. Класифікація мов. Периодизація англійської мови. Екстралінгвістичні чинники давньоанглійського та середньоанглійського періодів. Граматика давньоанглійського періоду. Фонетична система давньоанглійського періоду. Лексичні особливості давньоанглійського періоду.											
Тема 1. Classification of Languages. English as an Indo-European Language	6	2				4	9	2				7
Тема 2. Periodization of the English Language.	6		2			4	6					6
Тема 3. Old English Extra- and Intralinguistic Factors	6		2			4	7	2				5
Тема 4. Old English Phonological System	6	2				4	6					6
Тема 5. Peculiarities of Old English Morphology	6	2				4	6					6
Тема 6. Old English Lexicon	6		2			4	6					6

Тема 7. Middle English Extra- and Intralinguistic Factors	8	1	1			6	6					6
Разом за ЗМ1	44	7	7			30	46	4				42
Теми практичних занять	**Змістовий модуль 2.** Еволюція граматичного, лексичного та фонетичного рівнів від середньоанглійського до ранньоновоанглійського періоду.											
Тема 1. Middle English Phonology	6	2				4	7					5
Тема 2. Middle English Morphology	6		2			4	5					5
Тема 3. Evolution of English Lexicon	6	2				4	5					5
Тема 4. Early Modern English Period: Extra- and Intralinguistic Factors	6		2			4	5					5
Тема 5. Early Modern English Phonology	6	2				4	5					5
Тема 6. Early Modern English Morphological System	6		2			4	7	1				6
Тема 7. Early Modern English Lexicon	5	2				3	5					6
Test	5		2			3	5	1				5
Разом за ЗМ 2	46	8	8			30	44	2				42
Усього годин	90	15	15			60	90	6				84

5.2.1. Теми лекційних/семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1. Classification of Languages. English as an Indo-European Language	2 год.	2 год.
2	Тема 2. Periodization of the English Language.	2 год.	
3	Тема 3. Old English Extra- and Intralinguistic Factors	2 год.	2 год.
4	Тема 4. Old English Phonological System	2 год.	
5	Тема 5. Peculiarities of Old English Morphology	2 год.	
6	Тема 6. Old English Lexicon	2 год.	
7	Тема 7. Middle English Extra- and Intralinguistic Factors	2 год.	
Змістовий модуль 2.			
8	Тема 1. Middle English Phonology	2 год.	
9	Тема 2. Middle English Morphology	2 год.	
10	Тема 3. Evolution of English Lexicon	2 год.	
11	Тема 4. Early Modern English Period: Extra- and Intralinguistic Factors	2 год.	

12	Тема 5. Early Modern English Phonology	2 год.	
13	Тема 6. Early Modern English Morphological System	2 год.	1 год.
14	Тема 7. Early Modern English Lexicon	2 год.	
15	Тема 8. Test	2 год.	1 год.
	Разом	30 год.	6 год

5.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Етимологічний аналіз тексту сучасної англійської мови (проза/поезія)
2	Аналіз тексту, що належить до одного з основних періодів англійської мови
3	Фонетичні та морфологічні особливості запозичень з мови (Hindi, Spanish, Italian, Greek, Russian)
4	Порівняльна характеристика слов'янських та германських мов в морфології та синтаксисі
5	Порівняльна етимологічна характеристика сучасних україномовних та англомовних текстів

5.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
	Змістовий модуль 1.		
1	Тема 1. Noun and its grammatical features in diachrony	4 год.	7 год.
2	Тема 2. Adjective and its grammatical features in diachrony	4 год.	6 год.
3	Тема 3. Pronouns and its grammatical features in Old English English	4 год.	5 год.
4	Тема 4. Numeral and its grammatical features in diachrony	4 год.	6 год
5	Тема 5. Verb and its grammatical features in all periods of the English language	4 год.	6 год.
6	Тема 6. The active and the passive voice development in English	4 год.	6 год.
7	Тема 7. The non-finite forms in English in diachrony	7 год.	6 год.
	Змістовий модуль 2.		
8	Тема 1. Synthetic Forms of the English Language: Origin and Development	4 год.	5 год.
9	Тема 2. Evolution of Gerund in the English Language	4 год.	5 год.
10	Тема 3. Functional Parts of Speech in Diachrony	4 год.	5 год.
11	Тема 4. Article and its Development in the English Language	4 год.	5 год.
12	Тема 5. Grimm's Law and Verner's Law	4 год.	5 год.
13	Тема 6. The Great Vowel Shift	4 год.	5 год.
14	Тема 7. English Dialects	3 год.	6 год.
15	Тема 8. English Variants	3 год.	6 год.
	Разом	60 год.	84 год

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Основні традиційні та інтерактивні методи навчання, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів: технології проблемного навчання (метод проектів, групове вирішення проблем, кейс-студії, практичні симуляції, пошукові завдання, експертні дискусії, лекції та семінарські інтерактивні методи, самостійна робота (виконання студентами завдань та проектів поза аудиторією), публічні виступи (організація виступів перед аудиторією для розвитку усного мовлення та навичок публічних виступів), групові та індивідуальні проекти (створення групами студентів наукових проектів та презентація їх результатів), обговорення (організація дебатів, дискусій та обговорень), симуляції (використання ігор та симуляційних завдань для розвитку комунікативних навичок), мобільні додатки та онлайн платформи (використання унікальних технологій для вивчення та практики англійської мови: edpuzzle, HP5, learningapps, youtube etc).

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна та письмова (тестування, реферат, опитування) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань;
- студентські презентації;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання видів роботи студентів:

- **<u>лекційна тема</u> (3 бали: завдання практичного характеру – 1,5 бала; тест з множинними варіантами відповіді – 1,5 бала)**

завдання практичного характеру:

The information is correct and appropriate – 0,5 point
The appropriate language level – 0,5 point
Deadline requirements are met – 0,5 point

Criteria to assess a multiple choice test (10 questions in a test):

1 correct answer = 0,15 point

- **<u>додаткове завдання</u> (проект, презентація, реферат за вибором студента) (2,5 бали)**

Criteria to assess the Power-Point Presentation, Project, Report:

- the information is valid and concerns the topic – 0.5 point
- the presentation is logically organized – 0.5 point

- the appropriate language level – 0.5 point
- there is a balanced presentation of illustrations and the text –0.5 point
- the list of resources is given – 0.5 point
- **<u>модульна контрольна робота</u> (5 балів: тест з множинними варіантами відповіді)**

Assessment criteria for a multiple choice test (25 questions in a test):

- 1 correct answer = 0,2 point

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (іспит).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на практичних заняттях, виконання тестових завдань, підготовку проектів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання №1, №2 та №3 в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Питання;

1. Define the common features of Germanic languages.
2. Determine the main phonetic changes in the OE vowel system.
3. Speak on the subject of the history of English — aim, object, and problems.
4. Speak on common Germanic phenomena in phonology.
5. Illustrate the development of the phonological system in ME.
6. Speak on the principles of language classification.
7. Speak of genetic and typological classification of languages. Define the Germanic group.
8. Illustrate NE phonological system. Specify the process of the Great Vowel Shift.
9. Determine the place of English in the Indo-European language family.
10. Dwell on the Periods in the History of the English Language.
11. Illustrate the development of consonants in OE.
12. Outline OE intra- and extralinguistic features. King Alfred.
13. Illustrate the Old English noun paradigm development.
14. Outline ME intra- and extralinguistic features.
15. Dwell on the differential features of the adjectival paradigm in OE.
16. Dwell on the impact of the introduction of printing on the development of English Standard.
17. Speak about word formation in English from the diachronic point of view.
18. Speak of the formation of the English nation and the inhabitants of the British Isles.
19. Characterize the English pronoun paradigm evolution.
20. Delineate the English verb paradigm evolution.
21. Dwell on the origins of the name England and English.
22. Dwell on the OE verb paradigm. Specify weak verbs.
23. Dwell on the Norman Conquest: reasons and consequences.
24. Speak on the role of Scandinavian and French influence on English.
25. Dwell on the OE verb paradigm. Specify strong verbs.
26. Characterize OE dialectal map.
27. Dwell on the OE verb paradigm. Specify preterit-present and irregular verbs.
28. Characterize ME dialectal map.
29. Explain the synthetic and analytic forms in English paradigmatics.
30. Characterize Modern English dialectal map.
31. Dwell on the ways of enriching vocabulary.
32. Speak about the origin and development of the Standard English language.

33. Illustrate the principles of the classification of borrowings. Define borrowings into English according to their source.
34. Speak of pidgins and creole languages.
35. Outline the etymological structure of the English vocabulary. Define borrowings into English according to their source.
36. Dwell on the Development of the English Graphemics. The development of spelling.
37. Characterize The Canterbury Tales.
38. Outline Early Modern English intra- and extralinguistic features.
39. Characterize OE literature and the poem of Beowulf in particular.
40. Describe vowels after the Great Vowel Shift.
41. Illustrate the development of consonants in ME.
42. Illustrate the development of consonants in Early Modern English.
43. Illustrate the Middle English noun paradigm development.
44. Illustrate the Early Modern English noun paradigm development.
45. Dwell on the differential features of the adjectival paradigm in Early Modern English.
46. Dwell on the differential features of the adjectival paradigm in ME.
47. Speak on the category of case in the English language.
48. Speak on semantic changes in the English language.
49. Speak on West Germanic languages
50. Dwell on Latin borrowings in the English language
51. Dwell on French borrowings in the English language
52. Specify the reasons and consequences of the Great Vowel Shift
53. Speak on the short vowels evolution in the Early Modern English period.
54. Define the development of vowels in the Great Vowel Shift when followed by [r].
55. Dwell on the article category in the history of the English language
56. Dwell on the ME verb paradigm.
57. Dwell on the Early Modern English verb paradigm.
58. Speak on the OE writing systems
59. *Dwell on Shakespeare's influence on the development of the English language.*
60. Speak on borrowings from Italian, Spanish and Celtic languages.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1, 2 та 3 :

Бали	Характеристика відповіді
10	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Відповіді на питання № 4 мають практичний характер (етимологічний, фонетичний чи морфологічний аналіз)

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 4:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент повністю та правильно виконує практичне завдання білета
9-8	відповідь студента містить незначні неточності і практичне завдання виконано з незначними помилками
7-6	відповідь студента містить неточності і практичне завдання виконано неповно
5-3	відповідь студента містить значні неточності і практичне завдання виконано лише частково
2-0	студент не в змозі виконати практичне завдання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)		Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1	Змістовий Модуль 2	іспит 40	100
Т1 Т2 Т3 Т4 Т5 Т6 Т7	Т1 Т2 Т3 Т4 Т5 Т6 Т7 Т8		
30	30		

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Історія англійської мови» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
-тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;
-тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,

-освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
-семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
-літні /зимові школи тощо.

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Верба Л. Г. Історія англійської мови: посібник для студентів та викладачів вищих навч. закладів. Вінниця: Нова книга, 2004. 304 с.
2. Левицкий В.В. Основы сравнительной морфологии германских языков. Черновцы: Рута, 2004. 126 с.
3. Соловйова О.В. History of the English Language. Чернівці, 2023. 123 с.
4. Соловйова О.В. History of the English Language. Чернівці, 2019. 112 с. (Затверджено Вченою радою ЧНУ)
5. Baugh A., Thomas C. A History of the English Language (5th edition). London: Routledge, 2005.
6. Hogg R.M. The Cambridge History of the English Language. Volume 1. Cambridge University Press, 1992. Language Arts & Disciplines. xxiii, 609p.
7. Hogg R.M. The Cambridge History of the English Language. Volume 2. Cambridge University Press, 1992. Language Arts & Disciplines. 734 pages
8. Hogg R.M. The Cambridge History of the English Language. Volume 3. Cambridge University Press, 1992. Language Arts & Disciplines. 796 pages

8.2. Допоміжна

1. Filppula M., Klemola J., Paulasto H. English and Celtic in Contact. London: Routledge, 2008.
2. Hilpert M. Grammaticalization in Germanic Languages The Oxford Handbook of Grammaticalization. Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache und Literatur, 2013. 135p.
3. Highlander, M. T. The Grouping of the Germanic Languages: A Critical Review. (Master's thesis). 2014. URL: http://scholarcommons.sc.edu/etd/2587
4. Nennius Historia Brittonum. // Six Old English Chronicles. ed. J. A. Giles. London: Henry G. Bohn, 1848. URL: www.fordham.edu
5. Noske R. Verner's law, phonetic substance and form of historical phonological description. *Olivier Crouzet, Ali Tifrit, Jean-Pierre Angoujard. 6èmes Journées d'Études Linguistiques 18-19 Juin 2009, Nantes, France, Jun 2009, Nantes, France*. LLING (EA3827 - Laboratoire de Linguistique de Nantes) UFR Lettres et Langages
6. Yesypenko N., Soloviova O. Semantic Peculiarities of Feminine Derivatives in the Old English Language. Science and Education a New Dimension. *Philology*, VIII (68), Issue: 226. 2020. P. 65-68.
7. Соловйова О. В., Татарчук К. Г. Аналіз ад'єктивних суфіксів у давньоанглійській поемі Beowulf. *Молодий вчений*. 2020. №7. С. 175-178.

9. Інформаційні ресурси

1. History of the English Language (University of Toronto): http://homes.chass.utoronto.ca/~cpercy/hell/
2. Nennius Historia Brittonum. // Six Old English Chronicles. ed. J. A. Giles. – London: Henry G. Bohn, 1848. - www.fordham.edu
3. English History and Its Language Development (English Word Information): http://wordinfo.info/unit/4218?letter=E&spage=4
4. Etymological Dictionary online: https://www.etymonline.com/
5. English History: http://film.britishcouncil.org/history-of-the-english-language
6. Words In English (Rice University): http://www.ruf.rice.edu/~kemmer/Words04/
7. An Anglo-Saxon Dictionary/ ed. by Bosworth and Toller